

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavssa Helvetica Orthodoxae Fidei

Murner, Thomas

Lucernae, 1528

VD16 M 7034

D. Oecolampadivs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29525

COLLATIO XI.

uerfum orbem hoc ipsum euertere conatur. Iterum uos rogo
 fauorabiles dñi praesidentes, ac hoc illū monere uelitis, ut feri-
 pturas exportet, sicut semper promittit, & tamen cum illis ap-
 parere recusat, sine enim literis non sumus ei credituri.

D. OECOLAMPADIVS.

Deus misereatur nostri, illuminetq; faciem suā super nos,
 quo in terris uiam eius dinoscamus, Amen. Dilecti Christo
 fideles, hesternō die iterum sermones consuetudinarij & irri-
 sionulī praecesserunt, quibus finem exopto.

Ad unicū me respondere oportet, quod ex meis uerbis est
 excerptū mihi ad ignominia, quod scilicet nominari sacra-
 menta etiam gentiliū, quasi Christiana sacra etiam gentibus
 esse praestiturus, at putabā nos uerborū contentiones uitae
 re debere, alterq; alteri non sic iniuriari. Sed legatur libri di-
 ctionarij, reperit ibi sacramentū cōmune nomen esse, lateq;
 extendi, permittitur tamen gentibus ipsis, ut deos habere dis-
 cantur, quum non nesciat eorū deos, deos non esse. Quid er-
 go hic rixae opus est, etiā si apud gentes sacramenta esse dican-
 tur, sed falsa & inutilia, quemadmodū & ego ipse dixi.

Apud principalem causam probari debuit, materia panis
 ibi desinere, & sola illic accidentia permanere, allegatū est di-
 ctum Euangelistarū, Hoc est corpus meum, hoc uero dictū
 ex toto nihil probat, quō eū sic exponi potest, Hoc est corpus
 meū, id est, materia panis transmutata est, neq; ibi magis est
 panis, cessatio materiae panis in his uerbis nō reperit. Ideoq;
 & necessitas hic urgebit aliud inducere dictū. Ego illā exco-
 gitatā opinionē scripturis impugnaui, ex Matthaei Euange-
 lio, cum quo & ceteri Euangelistae concordāt, dño dicente,
 Ammodo nō bibā ex hoc genimine uitis usq; in diem illum,
 donec bibā illud nouū in regno patris mei. Hoc dictū doctor
 Eckius uult esse parabolā, sed hic nulla patet fuga, articulus
 namq; graecus, ec tutu tu genumatos tis ampelu, id est ex hac
 generatione uitis. Hoc uerbulū, hac, cum circūlo quōtione
 quod

CONCLUSIO PRIMA.

quod uinum nominat uitis generationem, clare dat intelligi, præcise de hoc præfenti uino dictū esse, ob id formidandū nō est, me mahumeticū cœlū, quod in cibo potuq; constat, ereturū aut confessurū, ad hoc nempe illud non consequit̄, hoc uerbū nouum tm̄ importat, quasi nouo modo, & est huius dicti talis expositio. Vult namq; eis dñs dicere, iam ultra uobiscū nō sum permanfurus, hocq; dat per hæc uerba intelligi. Ammodo non bibā hanc uitis generationē. Quū autē dñs passurus sit, sed & discipuli dñi, uerū & nos om̄es qui deifice uis uere cupimus, sine tristitia non erimus, præbet benignus dñs consolatoriā spem dicens, usq; in diem illū, profecto laudatū diem, in quo iudicare uenturus est, eruntq; ei obuū sui in nubibus, illic nobiscū bibiturus est nouum potum, hoc est, gaudiosius habiturus est conuiuū, quod non in corporali cibo, potuq; perstabit, sed in æternæ ueritatis contemplatione, ex qua etiā & ipsum corpus de hoc gaudio participabit, quanq; de antiquis sanctis Papia & Hyrenæo, quod etiā corporale gaudiū huius terræ expectarūt legitur, licet ob hunc errorē, non tam inimice a posteris, Iheronymo & Augustino, in eos fuerit inuectum. Inter eos enim charitas uigebat, quæ hanc temeritatem non patiebatur, & in nobis quoq; dñs charitatē accendat, sic & nos ad ueritatem perueniemus.

Fuit iuxta hoc a me interrogatū, quid Augustinus ad Bonifaciū dicat, audite illud. Interrogatus Augustinus quō cōpatres in paruulorū baptismo respondere possent, & dicere credo uel abrenūtio, quū nesciāt puerulos credituros uel abrenūtiaturos in hoc seculo. Adhæc respōdit illis hanc mentē uerbula cōpatrū seu cōmatrū dicentiū se credere & abrenūtiare loco pueruli sacramēta esse. Ipse quoq; & si in eo loco fide puerulis nō p̄beat, adhibebit̄ nihilominus eis sacramentū fidei, eritq; eo in loco cōfessio fidei cū nomine fidei, quæ nihil omin⁹ nō p̄sens fides nominat̄. Sic etiā dicit signū sacramēti corporis Christi nos nominare corpus Christi, ex quo clarescit

COLLATIO XI.

quo nam modo antiqui doctores utuntur nomine corporis Christi, ubi in eorū scriptis pro Sacramento ponunt. Si ergo similitudo Augustini, ubi sacramentū corporis comparat sacramēto confessionis fidei, in paruulorū baptismo similis esse debeat, quū prius dixerat, paruulorū fidē nondū esse præsēntem, ita etiā aptabit̄ oportet in sacramento corporis.

Ultra etiā magna exclamatione contra me deductū est, ex libro de trinitate, quum tamen hoc dictū, totumq; illud capitulum pro me sit, & contra eos, illic equidē ostendit, nouem significationū & signorū modos. Tandē & ultimo sacramentum ostēdit. Nunc hęc mens eius est, aliquando uiderunt filij Israhelis supra Sinay montem, maiestatem Dei in nubibus & igne per angelorū ministeriū parata, hominibus incognitum, angelis tamen non incognitū, fuerant & aliqui tam incogitantes, quum uocē audissent domini. Ego sum dñs deus tuus ignis consumens, qui ex intellectu & contemplationis paucitate, humilitateq; deum ignem esse crediderāt, sicut & postea talis error apud plerosq; gentes succreuerat, adhęc ultra dicit sic in nostris sacramentis, ubi pueruli essent, qui eiusmodi panem & uinū nunq̄ uidissent, & apud missarū celebrationes nunq̄ fuissent, & quid illis fieret ignorarent, audirentq; præstati uoce hęc uerba, cuius corpus esset, sic & ipsi talem simplicem intellectū, ex eo ubi formarent, quasi & hoc ipsum corpus esset, hic quoq; humor esset sanguinis, qui ex Christi latere defluxit. Sed ipse ultra dicit, memores nos esse debere, ne nostra infirmitas plus merito augeat. Vbi plane dat intelligi, sacerdotes scire debere, qd in hac sit tractatione, sicut & angelos. At qui in eo capite bene ostendit, panis illic esse substantiā, & nihil ultra hominis intellectū, ut ibi est accipere, quum signorū ordo cōparat̄. Fatetur & illic nullā esse miraculosam & supernaturalē operationem, quare hoc magnum miraculum transsubstantiationis poni non debet.

Quia tamen doctor Eckius ultra deducit de miraculis sub
Gregorio

CONCLUSIO PRIMA.

Gregorio factis, non est ad propositū, nam de his miraculis omnino loquimur, quæ aliquñ infidelitatē sequuntur hominū, siue uere fiant, siue apparenter, & fantasmata, quum hæc miracula non sint uniformia, de sola interiori operatione loquimur, quæ in pane fieri dicunt, de transmutatione dico, de hac scripturas nos non habere, ideoq; & acceptare nescimus.

Ultimo ex parte dicti Augustini super xxxiij. psal. Si illud dictū integrū sineret, iterū seipsum exponeret. Dicit enim suā humilitatem in sacramēto, & cōmendasse & se didicisse, hoc illic comperiet, quæ dicta uestræ charitati plane ostendunt, meam erga uerā Christianā ecclesiam, obedientiā, absq; hoc quod ueteres fuerim aspernatus, aut illos qui non tam excel- lens habuere ingenium. Idcirco illa dicta libenter acceptauit, quia uero doctorū inductio, tempora nostra consumūt, sine ullo speciali fructu, & ego quoq; in doctorū atq; concilioꝝ dicta nō aliter assentior, quā in Dei uerbo fundata sint, ultra in uerbo Dei fatiabor, doctorē Eckiū rogans hoc ipsum face- re. Nam si iuste possideat, uti proponit, æstimās stultitiā esse, & ab eo dedecore exposci suoz dictoz iuxta scripturā causā, quum ipse ut famatus Theologus, pro honore illud ha- bere deberet. Æstimat se in huius dicti, Hoc est corpus meū possessione esse, at in eius expositione totū deperdemus sacra- mentū. Non enim illud uerbulū hoc panem uult indicare, neq; uult ultra uerum & materialē panem manere. Ex quo tandē consequet quod heri deduxeram, Christū non uere passum, quod Christianis aurib; intelligentib; intolerabilissimū est.

D. ECKIUS.

In nomine tuo dulcis Ihesu Christe. Breuitatis causa, deci- dere patiar noua gentiliū sacramēta, quia in Aug. nō sunt.

Quia tamen doctor excogitatā asserit opinionem esse, pa- nis transmutationē, hic illū aīo Christo Ihesu, spirituiq; san- cto rebellare, quū em scripturas exposcit, illas induxi Matth. xxvi. ubi primo nominat panem, quod in manus acceperat,

I iij